

ئاگاھ بولۇڭلاركى، جاھىلىيەت دەۋرىدىن قالغان ھەرقانداق قان قىساسى، داۋا قىلىنغان، دېۋالغان «ئۆسۈملۈك» قەرز ۋە شەخسىيەتچىلىك قىلىش ئايغىم ئاستىدا، پەقەت ھاجىلارنى سۇغۇرۇش ئىشى، كەئىبنىڭ خىزمىتىنى قىلىش ئۇنىڭدىن سىرىت

ئابدۇللاھ ئىبنى ئەمرۇ رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ رىۋايەت قىلىپ، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مەككىنى پەتھى قىلغان كۈنى خۇتبە سۆزلەپ مۇنداق دېگەن: ئاگاھ بولۇڭلاركى، جاھىلىيەت دەۋرىدىن قالغان ھەرقانداق قان قىساسى، داۋا قىلىنغان، دېۋالغان «ئۆسۈملۈك» قەرز ۋە شەخسىيەتچىلىك قىلىش ئايغىم ئاستىدا، پەقەت ھاجىلارنى سۇغۇرۇش ئىشى، كەئىبنىڭ خىزمىتىنى قىلىش ئۇنىڭدىن سىرىت. ئاندىن يەنە رەسۇلۇللاھ: ئاگاھ بولۇڭلاركى سەھۋەنلىك بىلەن ئادەم ئۆلتۈرۈش، يېرىم قەستەنلىك، ئۇ بولسىمۇ قامچا ۋە ھاسا بىلەن ئۆلتۈرۈشتىن ئىبارەتتۇر. ئۇنىڭ دىيىتى يۈز تۆگە، ئۇنىڭدىن قىرىق تۆگە بوغاز بولۇشى كېرەك سەھىھ(بەش شەرت تولۇق بولغاندا ھەدىس سەھىھ بولىدۇ)) [ئىبنى ماجە "سۈنەن ئىبنى ماجە" ناملىق ئەسىرىدە رىۋايەت قىلغان -] نىسائىي "سۈنەن نىسائىي" ناملىق ئەسىرىدە رىۋايەت قىلغان - ئەبۇ داۋۇد "سۈنەن ئەبۇ داۋۇد" ناملىق ئەسىرىدە رىۋايەت قىلغان - ئىمام [ئەھمەد "مۇسنەد" ناملىق ئەسىرىدە رىۋايەت قىلغان - دارىمى "سۈنەن دارىمى" نام

رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مەككە پەتھى قىلىنغان كۈنى مۇسۇلمانلارغا شۇنى جاكارلىدى، جاھىلىيەت قالدۇقلىرىدىن پەخىرلىك، ئېسىل-پەزىلەت دەپ قارايدىغان ھەر قانداق ئىشلار ئىتبارسىز بولۇپ، ئۇنىڭغا ئەجىر-ساۋاب بېرىلمەيدۇ. پەقەت ھاجىلارغا سۇ بېرىش ۋە ھەرەمنىڭ خىزمىتىنى قىلىش قاتارلىق بۇ ئىككى خىزمەت شەرىئەت ئۇنىڭغا ئەجىر-ساۋاب بەلگىلەيدىغان ئىشتۇر، دېدى. ھەرەمنىڭ خىزمىتىنى قىلىش ۋە ئۇنى باشقۇرۇش جاھىلىيەتتە ئابدۇددار قەبىلىسىنىڭ قولىدا ئىدى. ھاجىلارغا سۇ بېرىش بەنى ھاشىمنىڭ قولىدا ئىدى. رەسۇلۇللاھ بۇ ئىككى خىزمەتنى ئۆز ئىگىلىرىدە قويدى. رەسۇلۇللاھ ئاندىن سەۋەنلىك بىلەن ئادەم ئۆلتۈرۈشنى بايان قىلىپ، ئۇ بولسا ئادەتتە، ئادەم ئۆلتۈرگىلى بولمايدىغان نەرسىلەر بىلەن بىر كىشىنى ئۇرسا، قامچا ياكى ھاسا دېگەندەك، شۇ سەۋەبتىن ئۇ كىشى ئۆلۈپ قالسا، قاتىل ئۆلگۈچىنىڭ ئائىلىسىگە ئېغىر دىيەت تۆلىشى كېرەك. ئۇ دىيەت بولسا يۈز تۆگە، ئۇنىڭ قىرىقى بوغاز تۆگە بولۇشى شەرتتۇر

<https://sunnah.global/hadeeth/ug/show/58210>

